

Rustem Khairov, Rusland. Over de aanvaarding van het Earth Charter door drie Russische republieken met betrekking tot Principe 13

Het Earth Charter in Rusland sinds 1994

Rustem Khairov is directeur van de International Public Foundation for Survival and Development for Humanity. Daarvoor werkte hij twintig jaar in

het Institute for Control Sciences en het International Research Institute for Management Sciences of the Academy of Science of the USSR. Sinds 1994 is hij betrokken bij het Earth Charter. Momenteel is hij Earth Charter Projectcoördinator voor het Internationale Groene Kruis en vice-voorzitter Nationale Earth Charter Comité van de Russische Federatie. Dr. Khairov is lid van de Commission for Sustainable Development van de staat Duma van de Russische Federatie en lid van de Expert Council for the Government van de Russische Federatie. Hij is auteur van meer dan vijftig wetenschappelijke presentaties en artikelen op de gebieden filosofie, psychologie, sociologie, mondiale vorming, vredesonderzoek, internationale samenwerking, ecologie en duurzame ontwikkeling.

De geboorte van het project Earth Charter viel samen met een van de moeilijkste perioden in de nieuwe Russische geschiedenis. In de jaren negentig van de vorige eeuw zagen we tanks die het parlement aanvielen, oorlog in Tsjetsjenië, paniek na het dramatische uiteenvallen van de Sovjet-Unie en de ondergang van de communistische idealen, de afbraak van ideologische wegwijzers en de zoektocht naar een nieuw kader voor ontwikkeling.

Toen in 1994 werd voorgesteld om het Earth Charter te ontwikkelen, grepen de Russen het humanitaire idee van een geïntegreerde mondiale ethiek aan als 'een handreiking van God'. Vanaf het eerste ogenblik dat dit idee werd besproken tijdens de Earth Charter-bijeenkomst in Den Haag was duidelijk dat het onderhavige document niet alleen de code van principes voor duurzame ontwikkeling kon worden, maar zelfs een strategische mijlpaal op weg naar een nieuwe samenleving en een nieuwe beschaving.

In diezelfde tijd werd het Internationale Groene Kruis opgericht – een internationale ecologische organisatie onder voorzitterschap van de eerste en laatste president van de Sovjet-Unie, Michail Gorbatsjov. Ik kreeg toestemming om de activiteiten van het Earth Charter binnen het kader van die instelling te coördineren en de International Foundation for Survival and Development of Humanity werd het instrument om dat werk uit te voeren.¹ Het Internationale Groene Kruis werkte nauw samen met de Earth Council en andere partners om het Earth Charter te ontwikkelen en te implementeren.

De activiteiten die verband houden met het Earth Charter in Rusland kunnen worden verdeeld in twee stadia van vijf jaar. In het eerste, 1995-2000, werden de principes van het Earth Charter ontwikkeld en in het tweede, 2000-2005, werden de principes verspreid en tot uitvoering gebracht, zowel in de regio's van de Russische Federatie als op federaal niveau. In het eerste stadium waren

onze inspanningen eerst en vooral gericht op de integratie van de nieuwste wetenschappelijke ontdekkingen in de theorie van biotabeer om de basis te leggen voor de noodzakelijke wetten ten aanzien van biosfeerontwikkeling die in overweging moesten worden genomen. Daarbij waren veel vooraanstaande Russische wetenschappers betrokken, onder wie V. Gorshkov, K. Losev en V. Danilov-Danilian. De wetenschappelijke theorieën van deze Russische onderzoekers legden de fundamenten voor veel principes van het Earth Charter, met name deel II, over Ecologische integriteit.

Tegelijkertijd kwam er een samenwerking tot stand tussen de leiders van de belangrijkste godsdiensten van de Russische Federatie en wetenschappers en deskundigen op het gebied van 'de cultuur van vrede en tolerantie', zoals F. Mayor, I. Galtung en T. Heyerdahl van het Institute of Culture of Peace in Kazan en anderen. In de eerste fase organiseerden we veel rondetafelconferenties om het project Earth Charter te bespreken en te publiceren. In Moskou werden er openbare hoorzittingen gehouden met deelname van de Earth Council en meer dan 150 vertegenwoordigers van overheidsinstanties en niet-gouvernementele organisaties. Ook werden er workshops en conferenties gehouden in Kamsjatka, in de landen van Centraal-Azië, Altai, Nizjni Novgorod, Sint-Petersburg en andere. Tot de publicaties behoorden compilaties van Earth Charter-artikelen en verslagen van de openbare hoorzittingen (meer dan

40.000 exemplaren). In sommige resoluties, memoranda en andere slotdocumenten van de vele evenementen die in verschillende regio's van de Russische Federatie plaatsvonden werd het Earth Charter onderschreven.

Het tweede stadium van onze inspanningen was het verankeren van het Earth Charter in de regio's van de Russische Federatie en het document op federaal niveau zo veel mogelijk te promoten. Binnen de republieken werden drie regio's geselecteerd: Tatarstan, Kalmukkië en Kabardino-Balkarië. De keuze voor deze regio's werd ingegeven door het feit dat de republieken een grondwet hadden die qua toon en principes leek op het Earth Charter en hun leiders openstonden voor de ideeën van duurzame ontwikkeling enerzijds en voor de diversiteit van natuurlijke, economische en sociale parameters anderzijds.

Van deze drie republieken is Tatarstan het grootst, met een zeer diverse bevolking van ongeveer 50 procent Tatar moslims, 40 procent Russisch-Orthodoxen en voor het overige diverse andere etnische groepen. De republiek is een belangrijke producent van olie en gas geworden en draagt financieel bij aan de Russische Federatie. Kalmukkië is een grotendeels agrarisch land waar de hoofdgodsdienst het boeddhisme is. Kabardino-Balkarië is een van de landen met de fraaiste natuur in de noordelijke Kaukasus.

Het werk tijdens dat tweede stadium was bijzonder intensief. Er werden beraadslagingen gevoerd op alle niveaus van niet-gouvernementele organisaties, met parlementaire leiders en op ministeries. Tatarstan stond voor drie sleutelvraagstukken: het in evenwicht brengen van ontwikkeling en milieubescherming, het zorgen voor een vreedzame coëxistentie tussen verschillende etnische en religieuze groeperingen en het behoud van de nationale identiteit. Het progressieve maar assertieve politieke leiderschap van Tatarstan, met name in de persoon

van president Shaimiev, beschouwde het Earth Charter als een vitaal instrument om de doelen te bereiken. De manieren om elk principe van het Earth Charter toe te passen op de specifieke kenmerken van de regio's werden in detail uitgewerkt, evenals de juridische kwesties als overeenstemming van de grondwet van de betrokken republieken met die van de Russische Federatie.

Het grootste deel van het voorbereidende werk werd in de republiek Tatarstan uitgevoerd. In juni 2000 konden de aanwezigen in het Vredespaleis in Den Haag kennisnemen van het voorstel van president Shaimiev betreffende 'de bereidheid van de republiek om een experimenteel terrein te worden voor het testen en implementeren van de principes van het Earth Charter'. In april 2001 aanvaardde het parlement van Tatarstan het Earth Charter als leidraad voor actie, in het bijzijn van leden van de internationale Earth Charter Commissie, delegaties van het Internationale Groene Kruis, de Earth Council, vertegenwoordigers van nationale comités van het Earth Charter uit de Gemenebest van Onafhankelijke Staten, de VS, Australië, Europa en India. Zo werd Tatarstan de eerste republiek ter wereld die de praktische invoering van de principes van het Earth Charter in gang zette.²

Met steun van het Internationale Groene Kruis en de International Public Foundation for Survival and Development of Humanity, heeft Tatarstan het Earth Charter metterdaad als gids voor duurzame ontwikkeling genomen. Ook heeft de regering van Tatarstan in detail geanalyseerd hoe de belangrijkste wetten en beleidslijnen zich verhouden tot de principes van het Earth Charter. Deze inspanningen culmineerden in de beslissing van het Tatarstaanse parlement om het Earth Charter te aanvaarden. Momenteel wordt er gewerkt aan plannen om het Earth Charter te gebruiken in lesprogramma's.

De volgende regio van de Russische Federatie die het Earth Charter bekrachtigde, was de republiek Kalmukkië. Op

24 oktober 2002 werd het Earth Charter aanvaard tijdens de 29ste zitting van de Hural van het Volk (No. 798-II). Daarna was het de beurt aan de republiek Kabardino-Balkarië, waar op 24 april 2003 het Earth Charter tijdens een zitting van het parlement werd onderschreven (No. 607-II-II). Momenteel wordt er gewerkt aan de promotie van de principes van het Earth Charter in elf regio's van de Russische Federatie die liggen aan haar hoofdader, de Wolga, waar meer dan de helft van de Russische bevolking woont.

Wat het federale niveau betreft: het Earth Charter werd opgenomen bij de parlementaire hoorzittingen van de staatsdoema van de Russische Federatie in oktober 2001, het werd opgenomen in het officiële rapport van de parlementaire delegatie van de Russische Federatie in Johannesburg 2002 en het werd gerapporteerd en overgedragen aan de president van de Russische Federatie, V. Poetin. Meer dan eens is het besproken in de centrale massamedia en op relevante ministeries, agentschappen, centra voor hoger onderwijs en publieke instellingen. Nu vindt het belangrijkste werk voor de promotie van het Earth Charter plaats in de onderwijscentra van Rusland³ en wordt het overwogen als netwerkelement van het internationale televisiekanaal WorldMade⁴, dat is gevestigd in en uitzendt vanuit Amsterdam.

Tien lastige jaren zijn er verstreken. Het leven op aarde is er niet beter of gemakkelijker op geworden. In diverse regio's van de wereld woeden de oorlogen voort. Er bestaat nog steeds absolute armoede. Het terrorisme gaat door. De wereld heeft de principes van een rechtvaardige, duurzame en vreedzame wereldgemeenschap voor de 21ste eeuw, zoals verwoord door het Earth Charter, nog niet aanvaard (verre van dat). Maar deze principes worden steeds meer door het Russische publiek besproken – op scholen, instellingen voor hoger onderwijs, onder wetenschappers en op gemeentelijk niveau. Het Kyoto Protocol zal van kracht

worden, nu het onlangs door het parlement van de Russische Federatie is geratificeerd.

Wat is in mijn ogen de toekomst van het Earth Charter? Wat is zijn rol en zijn missie? Gezien de razendsnelle ontwikkelingen van objectieve realiteiten op het gebied van mondiale klimaatveranderingen, demografische verschuivingen, nieuwe informatietechnologieën, terrorisme, veranderingen op de politieke wereldkaart en de beperkingen van de mondiale hulpbronnen, om er maar een paar te noemen, is het Earth Charter aan de ene kant een universele code van principes voor duurzame ontwikkeling in een moderne wereld – een authentiek ‘volksdocument’ waarin honderden aanbevelingen uit veel landen zijn verwerkt. Aan de andere kant is het een ‘levend’, flexibel document dat nauw is verbonden met de bestaande problemen van de moderne wereld. Het Earth Charter biedt een noodzakelijk ethisch kader voor de ontwikkeling van oriënteringspunten voor nieuwe waarden en nieuwe werkelijkheden. Ik ben erg blij dat ik het geluk heb gehad al vanaf het eerste begin betrokken te zijn geweest bij dit humanitaire project, samen met de eminente mensen van onze tijd. Tatarstan, Kalmukkië, Kabardino-Balkarië en de beweging van het Earth Charter betreden nu een opwindend nieuw tijdperk, waarin de ethische basis die in het Earth Charter is beschreven niet alleen op alle niveaus van regering en samenleving wordt besproken maar ook wordt ingevoerd. ●

Noten

- 1 Sinds 1997 samen met het Nationale Earth Charter Comité in de Russische Federatie.
- 2 Ik wil niet te lang stilstaan bij de resultaten van de praktische implementatie van de principes en ideeën van het Earth Charter die door het parlement van de republiek Tatarstan zijn overgenomen, aangezien die aan de orde komen in een speciaal aan het Earth Charter gewijd boek, dat naar ik hoop spoedig in het Engels zal verschijnen. Dat vormt een goede aanvulling op deze verzameling essays.
- 3 Zie de website van het Earth Charter in Rusland: www.earthcharter.ru
- 4 Zie ook www.worldmadechannel.tv